

"אמרו שנים-עשר אלף זוגות תלמידים היו לו לרבי עקיבא... וכולם מתו בחייו ובפרק (בתקופת זמן) אחד, בין פסח לעצרת (שבועות), מפני שלא שנהגו כבוד זה בזה.

והיה העולם שמם, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום ולימד תורה לרבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע.

אמר להם: ראשונים לא מתו אלא מפני שהייתה עינם צרה בתורה זה לזה- תנו דעתכם שלא תעשו כמעשיהם. עמדו ומילאו את כל ארץ ישראל תורה".

(תלמוד בבלי, מסכת יבמות, דף מ"ב ע"ב)

- האם לדעתכם פעל רבי עקיבא נכון?
- מה אנו יכולים ללמוד על אופיו של רבי עקיבא ממקור זה?
- האם הוא מבטא מסר דומה למקור הקודם?
- האם יש לכם ביקורת כלשהי על התנהלותו של רבי עקיבא, כפי שזו משתקפת ממקורות אלו?

- כיצד התמודד רבי עקיבא עם מותם של עשרים וארבע אלף תלמידיו?
- מה אנו יכולים ללמוד מהתמודדות זו של רבי עקיבא על אופיו?
- האם זהו אופי המתאים למנהיג? מדוע?

פעם אחת היה רבי עקיבא מהלך בדרך. הגיע למקום אחד, ביקש אכסניה (מקום לישון) ולא נתנו לו. אמר: "כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא – הכל לטובה".

הלך ולן (ישן) בשדה). והיו עמו חמור ותרנגול ונר.

בא אריה- ואכל את החמור;

בא חתול- ואכל את התרנגול;

בא רוח וכיבה את הנר.

אמר: "כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא- הכל לטובה".

בו בלילה באו גייסות (חיילים מהצבא הרומאי) ולקחו בשבי את בני העיר.

אמר רבי עקיבא: "לזו הייתה כוונתי..."

כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא – הכל הוא לטובה!"

(תלמוד בבלי, מסכת ברכות, דף ס', ע"ב)

- איזו תכונה של בר כוכבא מתוארת בקטע?
- האם זהו תכונה זו היא תכונה המתאים למנהיג? מדוע?

"ומה היה כוחו של בר כוכבא? היה מקבל באחת מארכובותיו (ברכיו) אבני קלע גדולות שהושלכו מעבר לחומת המצור, וזרקן חזרה והורג בהן כמה מאויביו".
(על פי איכה רבה ב' ותלמוד ירושלמי, תענית ד, ה)

אף דעו נא, בר כוכבא מה גבור ועז! אף קפץ על הארץ! וקל כנשך טס. על הר וגיא הוא נשט, ודגל דרור ביד, כל העם מחא לו כף: בר כוכבא, הידד! הידד!	יום אחד קרה מקרה- הה, מקרה עצוב- בר-כוכבא נפל בשבי והישם בכלוב. מה נורא כלוב זה, בו נשאג ארץ! אף רצה את בר כוכבא - התנפל הארץ! ארץ!	איש היה בישראל, בר-כוכבא שמו. איש צעיר גבה קומה, עיני זהר לו. הוא היה גבור, הוא קרא לדרור, כל העם אהב אותו, זה היה גבור! גבור!
--	---	--

(מילים: ליון קיפניס, שנת תר"צ)

- האם כוחו של בר כוכבא בהכרח מעיד על מנהיגותו? (היזכרו בבית המדרש "גיבורים, מנהיגים ומה שביניהם")
- בסופו של דבר מרד בר כוכבא נכשל, והרומאים הצליחו להכניע את המורדים. מה זה מלמד לדעתכם על מנהיגותו של בר כוכבא? האם זה ממעט ממנהיגותו? מדוע?

הקדוש ברוך הוא גוזר- ורבי שמעון בר יוחאי מבטל.
יום אחד יצא רבי שמעון וראה את העולם, שהוא חשוך ואפל.
אמר לו רבי אלעזר, בנו: "בוא ונראה מה מבקש (רוצה) הקדוש ברוך הוא".
הלכו ומצאו מלאך אחד, הדומה להר גבוה והוא מוציא שלושים להבות אש מפיו.
אמרו לו רבי שמעון: "מה אתה מבקש לעשות?"
אמר לו: "מבקש אני להחריב את העולם, משום שאין שלושים צדיקים בדור הזה".
אמרו לו רבי שמעון: "בבקשה ממך, לך לקדוש ברוך הוא ואמור לו: בר יוחאי נמצא בעולם".
הלך המלאך אל הקדוש ברוך הוא ואמר: "רבנו של עולם! גלוי וידוע לפניך מה שאמר לי בר יוחאי."
אמר לו הקדוש ברוך הוא: "לך והחריב את העולם ואל תשגיח בבר יוחאי."
כשבא, ראה רבי שמעון בר יוחאי את המלאך.
אמר לו: "אמור לקדוש ברוך הוא,
אם אין שלושים צדיקים בעולם- יהיו עשרים,
אם אין עשרים- יהיו עשרה,
אם אין עשרה- יהיו שניים, שהם אני ובני,
ואם אין שניים- הרי יש אחד, ואני הוא!"
באותה שעה יצא קול מן השמיים ואמר: "אשריך רבי שמעון בר יוחאי! שהקדוש ברוך הוא גוזר למעלה ואתה מבטל למטה".

(מעובד על פי ספר הזוהר)

- איזה סוג מנהיגות מתוארת בקטע זה?
- האם זהו סוג המנהיגות שאנו בדרך כלל מכוונים אליו כאשר אנו מדברים על מנהיגים?
- במה מנהיגותו של רבי שמעון בר יוחאי דומה למנהיגתו של בר כוכבא, ובמה היא שונה ממנו?
- איזה מנהיגות "טובה" יותר בעיניכם?

לאחר חורבן בית המקדש השני, נותרה שארית הפליטה בארץ ישראל, כאשר המרכז הרוחני עבר ליבנה- אותה הצליח רבן יוחנן בן זכאי לקבל מהשליטים הרומאיים.

כשישים שנה לאחר חורבן בית המקדש השני, התחדשו הקריאות לצאת למרד כנגד הרומאים. בעיקר בשל הגזרות כנגד המסורת היהודית: איסור ברית המילה, איסור לימוד תורה וכדומה.

בין המנהיגים שפעלו באותם ימים בלטו שלושה מנהיגים שעמדו כנגד גזרותיהם של הרומאים בדרכים שונות: בר כוכבא, רבי עקיבא ורבי שמעון בר יוחאי.

דמויות אלו, לא רק במאבקם כנגד הגזרות של הרומאים, מהוות אב-טיפוס לדרכי מנהיגות שונות.

הוראות לפעילות לשיעור 1

1. קראו יחד כל קטע ובארו אותו.
2. לאחר שקראתם את הסיפור, ציינו את התכונות המאפיינות את המנהיג בסיפור. תוכלו להיעזר במילון התכונות.
3. סמנו בצבע את המילים מהן נלמדת כל תכונה.
4. כתבו, מבין שלושת המנהיגים, מיהו המנהיג שתמצאו שינהיג אתכם? מדוע?

מילון תכונות

חכם, אמיץ, גיבור, צנוע, שליו, ראוותן, מאמין, בעל רוח נבואה, מורה דרך, מלמד, מעורר אמון, סוחף אחריו אנשים, מרדן, איש רוח, חזק, מתבודד, מלמד זכות, איש מעשה, אחראי, אכפתי, איש עקרונות, קשוב, סבלני, רגוע, אופטימי, איש צבא, צדיק, מהיר, ביקורתי, למדן, מפוזר, טיפוש, זריז, איטי, עצלן, מסודר, נעים, חברותי, דייקן, יעיל, חשדן, מצחיק, מבולבל, מסור, שתקן, מיוחד, נמרץ, יצירתי, סקרן, פחדן, אנושי, "חרף", מעשי, מוכשר, קולני, עקשן, זהיר, נאמן, ותרן, שחצן